GAZETA KRAKOWSKA

No. 91.

W Niedzielę Dnia 14 Listopada 1802.

Z Wiednia d. 6. Liſtopada.

Arcy Xżę Karol opuściwszy d. 27. p. m. Pragę przy tyſiącznych błogosławieńſtwach mieszkańcow i wyſtrzale z 108 armat, przybył tu d. 3 około południa w dobrem zdrowiu. Tegoż dnia w wieczor Xżę Albert Sasko-Cieszyński dawał wspaniały bal, na którym ſię Nayiaśnieyszy dwor i W. Xżę Konſtantyn znaydował. Nazaiutrz d. 4 zrana wspomniony Xżę wyiechał ſtąd na powrot do Petersburga.

D. 5 t. m. odprawione zoſtały w kościele Auguſtyanow exekwie za poległych w polu woiowników, na których znaydowali ſię Cesarz Jmc z Arcy Xżętami, wielu jenerałow i wyższych officyerow.

J. C. K. M. raczył Maxymiliana barona Rechbach, pierwszego kommiſſarza w cyrkule Klagenfurtskim, godnością aktualnego C. K. podkomorzego zaszczycić.

Z Prezburga donoszą: — D. 30 Października mieliśmy to szczęście oglądać w murach naszych nayukochańszego naszego Monarchę, który tu wieczorem przybył.

Po powrocie Arcy Xcia Jmc Palatyna z Wiednia było d. 29 sześćdzieſiąte drugie, d. 30 sześćdzieſiąte trzecie, a d. 31 sześćdzieſiąte czwarte i oſtatnie poſiedzenie seymu. Na tych poſiedzeniach czytano częścią zaległe Naywyższe rezolucye, częścią też ułożone porządkiem za porozumieniem ſię z Kr. Węg. nadworną kancelaryą artykuły seymu, które J. C. K. M. do potwierdzenia naypokorniey podano. Gdy J. C. K. M. 6 godzinę w wieczor wyznaczył do odebrania potwierdzonych artykułow, zgromadzili ſię przeto Magnaci i ſtany w prymasowskim pałacu tak dla odebrania od tronu potwierdzonych uſtaw, iako też zakończenia seymu. J. C. K. M. poprzedzony od baronow państwa, Arcy Xcia Palatyna, biskupa Batskiego skrzyżem i nadwornego koniuszego z dobytem pałaszem, przybył na salą audyencyalną i uſiadł na tronie, po którego lewey ſtronie ſtanął biskup Batski z krzyżem, a po prawey koniuszy z dobytem pałaszem. Poniżey tronu ſtoiący nadworny kanclerz otworzył ſtosowną mową audyencyą. J. C. K. M. miał potem mowę do ſtanow i oddał Arcy Xciu Palatynowi potwierdzone artykuły seymu. Poskończoney mowie J. C. K. M. naſtąpiło trzykrotne wykrzyknienie: Niech żyie! Arcy Xżę Palatyn w zabranym głosie

podziękował J. C. K. M. imieniem ſtanow, za wszyſtkiego iego doznane w czaſie seymu dobrodzieyſtwa i oycowską pieczołowitość, i dalszem ich względom polecił. Po tey mowie oddalił ſię J. C, K. Mość, a ſtany udały ſię za Arcy Xciem Palatynem do izby seymowey, gdzie oſtatnie poſiedzenie odprawiły' na którem otrzymuiący indygenat wykonali przyſięgę. Arcy Xżę Palatyn pożegnał po tem ſtany w nader czułey mowie, na którą P. Jędrzey Semsey de Eaden imieniem ſtanow odpowiedział i za podięte trudy w czaſie seymu podziękował. Tak więc zakończył ſię 6 mieſięczny seym węgierski. Arcy Xżę Jegomość Palatyn dał ieszcze tego dnia wieczorną kompanią i muzyczną akademiią u siebie.

Z Paryża d. 25. Października.

Dziſieyszy Monitor mieści w sobie, co naſtępuie:

" Gdy oſtatnie rozruchy w Szwaycaryi wzbudziły niespokoyność w państwach sąſiedzkich, rząd przeto francuzki skoro ſię tylko o nich dowiedział, i gdy wezwano pośrednictwa iego, pośpieszył zaraz uwiadomić o tem państwa pograniczne. Oto ieſt nota którą z tey okoliczności na d. 15 Października miniſter bawarski P. Cetto odebrał.

Miniſter związkow zagranicznych do P. Cetta. W Paryżu d. 15 Paźdz:

Mości Panie! Związki sąſiedzkie między Bawaryą i Szwaycaryą zachodzące, które dla nowych nabytkow J. Elekt: Mci ieszcze tem ściśleyszemi ſtać ſię powinny, muſiały zwrocić uwagę iego na oſtatnie zdarzenia w Szwaycaryi zaszłe. Ten kray iuż od dawnego czasu ieſt rozdzielony. Wpływ intrygi i przekupſtwa był aż do dziſieyszego dnia na przeszkodzie, że rząd większością głosow uſtanowiony do utrzymania ſię nie mogł potrzebnych ſił nabydź. Dopoki ſię opor na zdradnych i skrytych wybiegach zasądzał, pierwszy konsul za rzecz potrzebną osądził nie wdawać ſię w te rozterki, które z czasem i przez wpływ powszechney spokoyności Europy iuż ku końcowi mieć ſię zdawały; ale nakoniec nieprzyiaciele helweckiego ludu, poważyli ſię walczyć o tę powagę, którey im słusznie przeczono; potoki krwi wylano, i Szwaycaryia upadkiem zagrożoną zoſtała. W tak smutnych okolicznościach powszechne życzenia żądały pośrednictwa pierwszego konsula; ci nawet, którzy przeciwko rządowi oręż podnieśli przymuszonemi zoſtali uroczyście ſię doprasząć o pośrednictwo Francyi. Mocarſtwa lądowe, które ze Szwaycaryą graniczą, nie mogą obojętnie patrzeć na skutki nierządu, którego ognisko w tym kraiu założone; w takowym więc rzeczy ſtanie, ludzkość, interes Francyi, i dobro całey Europy żądały, ażeby pierwszy konsul odſtąpił od swego przedſięwzięcia nie wdawania ſię w sprawy Szwaycaryi. Przemowił iako pośrednik i jako przyiaciel, a Szwaycarya natychmiaſt uspokoioną zoſtała. Lud powrocił do domow swoich. Gdy ci prości i poczciwi ludzie spoſtrzegli, że ich zwiedziono, zagrozili swym naczelnikom, którzy Francyą chcieli im w podeyrzenie podadź i w czynnościach swoich poważali ſię ią zpotwarzać. Ich krzyki są teraz powszechną, a sprawiedliwą wzgardą nadgrodzone. Oto są czynności, o których WPana uwiadomić mniemałem bydź moim obowiązkiem. Nie mogł i nie hciał pierwszy konsul opuścić tego kraiu, który potrzebuie przyiaźni Francyi, i który bez iey dobroczynnego wpływu wkrótceby muſiał uledz pod obrzydliwem i zaſtarzałem iarzmem anarchii, od którego ſię uwolnionym szczęśliwie teraz czuie. Ale w tymże czaſie, w którym pierwszy konsul sądził bydź rzeczą potrzebną biedz na pomoc ludowi Helwetow, i

los iego konstytucyyny nieodzownie ustalić, zapewnił oraz, iż zasadą ich konstytucyi ma bydź naydoskonalsza niepodległość. Uzyskane Szwaycaryi prawo, nadania sobie rządu, iest iednym z nayświetnieyszych wypadkow woyny, którą Francya przeciw naypotężnieyszym europeyskim armiom toczyła, i traktatow, które ią ukończyły. Dla tego więc, że Szwaycarya to prawo przez zwycięztwa i dobroczynną politykę Francyi uzyskała, chce pierwszy konsul wielowładną swoią opieką zabezpieczyc iey używanie onegoż, ażeby garztka niespokoynych wywołańcow, którzy obce armie opuścili, a teraz mordy i spustoszenie po własnym kraiu roznoszą, niedopięll swego zamiaru ogołocenia współziomkow z tego drogiego prawa. Nietakowi to ludzie mogą się do lunewilskiego traktatu odwoływać, który się Szwaycaryi tycze, lecz owa wielka część ludu, którą oni chcieli uciemiężyc, a którey niepodległość traktat zaręcza. Czyliż takowi ludzie są rowule szacowną i ważną Szwaycaryi częścią, iak Argowiia, kray waldeński i inne mieysca przyległe, których polityczne prawa Francya zatwierdziła tak lunewiskim, iako i wszystkiemi innemi traktatami, które od czasu woyny starożytne Francyi ze Szwaycaryą związki ieszcze tem ścisleyszemi zrobiły? Jasno wi dzieć się daie, że to owi ludzie rozgłaszaią, iż Rzeplta Helwecka duchem naśladownictwa kierowana, może w takie same wniyść związki z pierwszym konsulem, iak Rzeplta włoska. Lecz ta myśl iest tak daleką od widokow pierwszego konsula, iak wszystkim iego zamiarom wprost się przeciwi. Jego cel istotny dąży iedynie ku temu ażeby tylko tyle wpływu mieć do urządzenia Szwaycaryi, ileby do zabezpieczenia iey całkowitey niepodległości potrzeba wymagała. Jestem przekonany, że WP. J. Ele: Mci prześlesz to oświadczenie, które mam honor udzielić WPanu, a którego ważnośc potrafi J. Ele: M. iak naydoskonaley ocenic &c.

Podpisano *Talleyrand.*

Dnia 26. Października.

W przeszły czwartek poseł angielski P. Merry miał naszemu rządowi podadź notę tyczącą się interessow szwaycarskich. Ogłoszone oświadczenie Talleyranda do P. Cetta uważaią tu za odpowiedź na notę angielską.

Kilku deputowanych szwaycarskich iuż do Paryża przybyło. Głowny punkt nowey postaci rządu, który Szwaycarya otrzyma, ma na tem zależeć, ażeby Bachmannowie, Wattewillowie, i inne familie, które od kolebki prawie obcym mocarstwom służą, były od wszelkich interessow usunięte, i nayrnnieyszego wpływu do rządu szwaycarskiego nie miały.

W Monitorze czytamy list z Berna, który między innemi donosi następuiące szczegóły względem przyszłego szwaycarskiegorządu: "Uczucia helweckiego ludu w ogóle wzięte, do 8ch następuiących punktow ściągaią się: 1) Potrzeba konstytucyi, któraby nazawsze oligarchiią zniszczyła, któraby zatwierdziła rowność obywateli, rowność 18 naszych kantonow, i rowność 5 religiy, które w rożnych okolicach Szwaycaryi panuią. 2) Potrzeba konstytucyi, któraby podług rożności naszego kraiu ustosowana była, a podług którey Bern, Lauzanna, Bazylea, i Unterwalden, podług swoich ustaw, zwyczaiow i t. d. rządzonemi bydź mogły. 3) Zyczeniem iest ludu, ażeby nasze starożytne z Francyą związki całkowicie przywrocone, i utrzymane zostały, i ażeby ludzie znayduiący się na żołdzie mocarstw zagr: ze swoiego wpływu ogołoceni zostali. Naszym prawdziwym interessem iest, przy neutralności pozostac; ale to nie może bydź interessem Bachmanow, i

)2(

Wattewillow, którzy od kolebki prawie służą u mocarstw nieprzyiacielskich Francyi. Jeżeli się nadal w Europie woyna rozpocznie, i ieżeli nam rownie będzie niepodobna utrzymać neutralność, iak się Rzpltey weneckiey i Królowi sardyńskiemu trafiło, tedy na ow czas alians z Francyą będzie naszem iedynem życzeniem i naydroższym intereſſem. Każdy z nas iasno to widzi, że Szwaycarowie sprzymierzeni z Francuzami, staną się nieprzystępnymi dla wszelkiego wroga, bo chociażby się obce woyska z nią złączyły, tedyby nie potrafiły nigdy Szwaycaryi przeciw potędze francuzkiey obronić. Nakoniec każdy z nas widzi, że nasza polityka musi bydź takaż sama, iaka i oycow naszych, którzy z przywiązania do wolności i oyczyzny iako nayściśley z Francyą złączeni byli. Jeżeli zaś kto z rodakow naszych nie takowego iest zdania, tedy nie myśli iak na prawdziwego Szwaycara przystoi, i działa ślepo przeciwko interesowi swoiey oyczyzny. „ Jednozgodnym głosem całego narodu iest: „ Rowność między kantonami, niepodległość Szwaycaryi i przymierze z Francyą. „

Sprawuiący intereſſa Rzpltey włoskiey w Szwaycaryi ma bydź odwołany, ponieważ w Bernie się został, a z rządem helweckim do Lauzanny nie wyiechał.

Ambaſſador batawski ob. Szymelpenik maiący iechać do Londynu przyybył tu z Hagi.

W Paryżu zgromadzi się teraz konsulta, albo kongres deputowanych szwaycarskich dla ułożenia intereſſow Helwecyi.

Minister intereſſow wewnętrznych maiący z pierwszym konsulem do Hawru, Cherburga i t. d. iechać, iuż wczora nasze miasto opuścił. Wyiazd Bonapartego ma ieszcze dziś nastąpić.

Z Ratyzbony d. 25. Października.

Szwedzki pomorski poseł baron Bild podał d. 22 t. m. przez barona Albiniego deputacyi notę w następuiącey treści:

" Niżey podpisany mniema, że iuż przyszedł czas przerwać milczenie, gdy Rzesza na nowo niebezpieczeństwy i bliskiem wstrząśnieniem zagrożoną została, a to dla zdrzenia w którem wszystkie członki Rzeszy powinnyby się tem bardziey z swym naczelnikiem łączyć, bez czego pokoy i bezpieczeństwo trwałemi bydź nie mogą. Król Jmć Szwedzki nie utraciwszy w woynie nayınnieyszey części kraiu, za nadto iest wielkomyślnym, aby miał sobie życzyć rozszerzenia swoich granic w Niemczech, i nic więcey nie ma na celu procz utrzymania rzeskiey konstytucyi i niepodległości. Temi uczuciami tchnący nie wdawałby się w cale w intereſſa Rzeszy, gdyby się był nie dowiedział, że obce mocarstwa mięszaią się w te negocyacye, i że Król Jmć iako Xżę Rzeszy i gwarant iey konstytucyi iest obowiązany bliżey do tych obrad należeć. Uznaie Król Jmć wprawdzie potrzebę i nieuchronną konieczność odmian w Rzeszy, iako skutek słuszney i iuż przyiętey zasady wynadgrodzenia tych Xiążąt, którzy przez zmienny los woyny dawnieysze kraie potracili; lecz przytem należy postępować ze słusznością i sprawiedliwością, aby ci tylko wynadgrodzenia dostali, którzy rzetelną szkodę ponieśli. Zatem Król Jmć sądzi bydź swym obowiązkiem odnowić to przypomnienie deputacyi, że dano niebezpieczny i nie prawny przykład uskuteczniaiąc zbroyną ręką obeymowanie kraiow, które ieszcze nie są prawnie przyznanemi, i że nadal potrzeba temu nadużyciu iako naypotężniey zapobiedź.

Podp. *Kanut Bild.*

Na posiedzeniu d. 21 t. m. Brandeburg

głosował aby elektor trewirski dostał 100,000 ryn. pensyi roczney z pięknym pałacem biskupa auszpurskiego, a inne duchowieństwu dziewietnastą część swoich dochodow z pomieszkaniami, tak iednak aby biskupi dostali od 20,000 do 60,000 ryń. opaci od 6000 do 12000 ryń. a niżsi prałaci od 2000 do 8000 ryń. &c. Xiąże biskup Hildesheymski otrzymał od Prus pensyi 50,000 ryń.

Czechy oświadczyły, że przystąpią do nowego planu, ieżeli wynadgrodzenie Toskanii przynaymniey 1,800,000 rocznego dochodu czynic będzie.

Jeszcze d. 8 t. m. posłowie lubecki, bremeński i hamburski podali deputacyi przełożenie, że w nowym dodatku lunewilskiego traktatu nastę uiące punkta przyymuią: 1) że we wszystkich rzeskich lub niemieckiey ziemi na przyszłość prowadzonych woynach te trzy miasta z gruntami za zupełnie neutralne uznane i od wszelkich rekwizycyy woiennych uwolnione będą; 2) stosownie do tey neutralności i handlowey żeglugi ich porty, przedporcia i rzeki nad któremi leżą zupełnie będą wolne i dla wszystkich narodow otwarte; okręty do nich płynące, lub z nich wychodzące pod żadnym pozorem i w żądnym czasie nie mogą bydź wstrzymywane; 3) Te miasta anzeatyckie w czasie rzeskich woien mogą handel prowadzic nawet z nieprzyiaciołmi Rzeszy, wyiąwszy kontrabandy iako to potrzeby woienne, proch, kule, broń &c. 4) Nie będzie ich można przymuszać do oddawania posłow agentow, &c. nieprzyiaciela Rzeszy, ani też wymagać od nich iakichkolwiek posiłkow; 5) ich rzeszkie posiadłości będą nietykane i wyraźnie odznaczone, a to dla zapobieżenia wszelkim błędom i nieporozumieniom, któreby handlowi niemieckiemu szkodzic i miastom ich neutralnośc niszczyc mogły; 6) Proszą anzeatyckie miasta, aby odznaczenia na ich korzyść w westfalskim i innych traktatach poczynione, wyraźnie odnowione i potwierdzone zostały. Z resztą powierzaią z zaufaniem deputacyi, iako 7) aby wysokie w dopełniczym instrumencie umawiaiące się mocarstwa oświadczyć raczyły neutralnośc miast anzeatyckich z ich handlem, ich gruntami we wszystkich rzeskich woynach, i względem ich handlowey żeglugi zawarowały. „ *Wolny okręt wolne dobro.* Ze deputacya tak ważney i nader na dobro Rzeszy wpływaiący przedmiot iak naywiększą da baczność, i z patryotyczną gorliwością dzisieyszego zdarzenia korzystać będzie, " aby źródła zarobkow wielu milionow mieszkańcow niemieckich na przyszłość zabezpieczone były,, daie niżey podpisanym słuszną nadzieię, że ich życzenia pożądany skutek odniosą."

Brandeburg podał notę ażeby niedostaiące do pensyi arcykanclerza 200,000 ryń. rocznego dochodu na miasta Lubekę, Bremę, Hamburg i Auszpurg rozłożone bydź mogły.

Z Petersburga d. 19. Października.

Dzisieysza dworska gazeta zawiera w sobie następuiący artykuł: " Senat podał Imperatorowi Jmci przełożenie, iż wysłuchawszy przełożeń Xiążęcia Galiczyna, Gubernatora woiennego Rygi, i naywyższego Dyrektora interesow cywilnych w Gubernii Inflantsko Estońsko - Kurladskiey, tudziesz ienerała infanteryi, względem wyniesienia do wyższey Klassy obranych przez Szlachtę w gubernii Kurlandskiey urzędników, a trzymaiąc się zatwierdzonych przez Imperatora Jmci praw i przywileiow ślacheckich w Guberniach Inflantsko-Estońsko- Kurlandskiey i Inflandskiey; w Guberniach Minskiey, Wołyńskiey, Litewskiey, Mało Rossyiskiey i Biało- Rossyyskiey, uważył, iż na mocy wspomnionych praw i przywileiow, osoby stanu ślachec-

kiego, posiadaiące zaufanie współ- obywatelow, i ktore były godnemi piastować urzędy Konsyliarzow Ziemskich, Sędziow, Prezydentow, Marszałkow, Chorążych, Komornikow &c. powinni należeć do klass, z ktoremi stopień ich, podług Etatu i naywyższych Ukazow, ma związek. Lubo zaś takowy zaszczyt, pozyskanym urzędzie, mogłby być przyzwoitym, zważaiąc na prawa i przywileie, ktore służą tymże funkcyom; wszelako senat dyryguiący, stosownie do woli Imperatorskiey, wyrażony w ukazie pod d. 19. Maia r. dawnego stylu, ażeby we wszystkich Guberniach utworzonych z Prowincyi Polskich, iako też w Guberniach Mało Rossyiskiey i Biało - Rossyiskiey, promocya na urzędy, zależące od wyboru ślachty, łącząc w to Sędziow Ziemskich, odbywała się w porządnym i iednakowym sposobie, tudziesz według przepisow względem Guberniow, rozciągaiąc prawo nadane ślachcie odprawiania co trzy lata elekcyi do Sędziow generalnych i Prezydentow tychże sądow, stosuiąc się oraz do ukazu pod d. 1. Sierpnia 1801. ażeby ze ślachty wybraney na urząd, ci tylko do wyższey klassy przyięci zostali, ktorzyby będąc w klasie niższey, nad tę, ktory urząd przez nich posiadany, wymaga, podwakroć raz po raz wybranemi byli, i nieprzerwanie przez 6. lat służyli, dla tego! Senat dyryguiący zaleca, ażeby naczelnicy Guberniow Inflantsko - Estońsko, Kurlandskiey i Finlandskiey, nie pierwey podawali obranych urzędnikow w celu wyniesienia ich do przyzwoitey klassy, póki ciż urzędnicy 6 lat nie wysłużą; w innych zaś guberniach w ten czas tylko, kiedy wspomnieni urzędnicy podwakroć raz po raz obrani zostaną, i w ciągu swoich funkcyow przykładnie sprawować się będą. Senat z swoiey strony, zważywszy ich zasługi, uczyni Imperatorowi Jmci przełożenie do umieszczenia ich w klasie, odpowiadaiącey piastowanemu urzędowi. Imperator Jmć potwierdził tę ustawę, a senat nakazał, ażeby wszędzie ogłoszoną była.

Ukaz Imperatorski pod dniem 1 Września wydany iest w następuiącey osnowie: " Doszło do uszu naszych, iż znacznieysza ślachta i mieszczanie nie znayduią się na elekcyach, a przeto nie dopełniaią obowiązkow swoich. Ztąd wynika, iż sądy kraiowe i magistratury sprawiedliwości w niepewne dostaią się ręce. Nie możemy sobie wystawić, ażeby opieszałość do powszechnego dobra wygasiła ślachetne usiłowanie w tych świetnych czynnościach. Z tego powodu rozkazuiemy senatowi dyryguiącemu, ażeby wydał zalecenie do wszystkich naczelnikow guberniow, w celu doniesienia o tey naszey woli ślachcie przez marszałkow, a mieszczanom przez burmistrzow, i że przyiemną dla nas będzie rzeczą, kiedy z większą gorliwością na elekcye zgromadzać się, i z iak nayprzykładnieyszą bezstronnością dla własnego i innych dobra, cnotliwe osoby podług praw na urzędy obierać zechcą. Tey, oraz innych powinności, dopełnienie, będzie pewnym dowodem prawdziwego ich do oyczyzny przywiązania, tudzież wierney usługi, i stanie się odpowiadaiącym naszey o nich troskliwości. ,,

Taż gazeta donosi, iż Jan Borysłow, urzędnik w mieście Kaługa, obwiniony o przywłaszczenie sobie nazwiska iednego znakomitego obywatela, i od gubernatora do sądu kryminalnego oddany, a od tegoż sądu za niewinnego uznany, otrzymał wolność na mocy ukazu imperatorskiego; w nadgrodę zaś swoich przykrości, i długiey a nienaganney służby, wyniesiony został na godność assessora kollegii, a mieszkańcy miasta Kaługi są wzięci pod opiekę Monarchy, z rozkazem, ażeby niewyciągano od nich zbytecznych podatkow, ani ich.

uciemiężano.— Oprocz tego Imperator zmnieyszył znowu lub darował karę 7 osobom, dawniey kryminalnie osądzonym.

Z Amszterdamu d. 30. Październik.

Z Ruenu donoszą, iże tam grenadyery konne, czerwone huzary i żandarmowie gwardyi konsularney d. 22. t. m. przybyli i że iuż oddział gwardyi konsularney dla przyięcia pierwszego konsula do Ruenu ciąguie. W Hawrze z utęsknieniem Bonapartego oczekuią, i spodziewaią się że on wniyście portu ulepszy i inne roboty przysporzy. Dodaią że Bonaparte zwiedzi brzegi od Tekampu aż do St. Valery. Będzie także w Szerburgu, niepewna iednak czyli iego nadbrzeżna podróż aż do uyścia Renu doydzie. Biega tu na nowo pogłoska że Bonaparte będzie się z Królem Pruskim w Düsseldorfie widział.

Z Genui 2 małe woienne statki dla zasłony handlu wysłano.

Dziennik obrońcow donosi pod artykułem z Korfu, że rzplta iońska będzie połowę tylko Porcie płacić haraczu z 75000 piastrów, a to za wstawieniem się Rossyi. Przywodzi tenże dziennik, że konsyliarz legacyi rossyyskiey P. Nemorowski zabił się w własnym swoim pokoiu.

Wychodzi teraz w Paryżu dziennik angielski pod tytułem *The Argus, or London reviero'd in Paris.* Wydawcy mówią w swem obwieszczenin że takie rzeczy o Anglii umieszczać będą, których w reście dziennikow angielskich nie znaydzie. Nadzwyczayna drogość papieru i druku w Londynie przymusiła ich wydawać ten dziennik w Paryżu. Wydawey, dodaią dzienniki francuzkie, mogą się spodziewać, że ich Argus paryzki będzie z osobliwszą bacznością uważany.

Krol Hiszpański przysłał do ob. Sykarda młodzieńca, którzyby się pod nim kształcił na nauczyciela głuchoniemych. W Genui takiż instytut iuż iest założony.

Gdy następca tronu neapolitańskiego z siostrą swoią Maryą Antoniną do Barcelony przybył, witał go huk armat wałowych i okrętowych, tudzież liczne woysk zastępy. — Walka bykow wielce bawi dzisieyszą barcelońską publiczność. — Z Kadyxu odchodzi do Limy i Manilli fregata Nicestra Seniora Dela Par.

Konsul amerykański d. 26 Lipca przybył do Algeru i po zawarciu pokoiu z władcą marokańskim zatchnął swego narodu banderę.

D. 9 Listopada w sali radney Londynu dana będzie wielka uczta z przyczyny nowo obranego lorda prezydenta. Na tę ucztę przygotywnią 90 waz zupy żołwiowey, 60 półmiskow rożnego rodzaiu ryb, 89 półmiskow kurcząt, 14 półmiskow gotowanych indykow, 44 połmiskow szynek, 8 połm: ogonow i podgarlow wołowych, 44 połm: zimnych pasztetow, 2 połm: pasztetow z gołąbkami, 65 połm: pasztetow z innego mięsa z sokiem koryntkim, 19 połm: lodow, 12 połm: szparagow, 120 połm: pieczonych iędykow i innego ptastwa 1 połm wołowych ozorow z młodym grochem, 5 grzbietow wołowych, 5 pieczeń wołowych mostkowych, 6 Terrynow z bulionem, 6 sztuk pieczoney wołowiny, 6 połm: zieleniny. 6 połm: czerw: kapusty, 6 sałaty, 6 ogorkow &c. 91 połmiskow konfitur, 168 połmiskow z owocami, 68 zpierniczkami, 120 połm lodow śmietankowych, 26 połm: ananasow. 240 butelek szampańskiego wina, 240 czerw: wina, 144 butelek starego ryń. wina, 240 butelek madery, 192 butelek lizbońskiego wina, 144 butelek wina Shery, 624 butelek wina Port à Port i 192 butelek burgundzkiego.

Od granic Szwaycarskich d. 23. Październik.

Na poparcie tego co się w przeszłey naszey gazecie powiedziało o położeniu Szwaycaryi kładziemy tu dwa listy z Berna i Bazylei pisane.

Z Berna d. 21. „Rząd helwecki przybył tu z Lauzanny d. 19 w nocy. Za rozkazem jenerała Rapp przybycie iego wystrzałami armatnemi ogłoszone było. Kokardy czerwone z czarnym, znaki partyi przeciwney rządowi, zniknęły. Dawnieysza municypalność iest przywrócona. Wielu mieszkańców oddala się z miasta tego. Władza wykonawcza wydała odezwę wzywaiącą wszystkich obywateli Helwecyi poddania się porządkowi konstytucyynemu i spokoynie oczekiwania z pośrednictwa pierwszego konsula wyroku ostatecznego względem losu Helwecyi. Niektóre przeto warunki przepisane od Bonapartego iuż dopełnione zostały, lecz seym w Szwitzu odbywa dotąd posiedzenia i iest otoczony woyskami różnych kantonow. Jenerał Rapp posłał przeto gońca do Szwitzu z zapytaniem dla czego seym i zbroyne woyska otaczaiące go dotąd ſię nie rozeszły. Jeżeli odpowiedź seymu nie odpowi zupełnie spodziewaniu jenerała francuzkiego, woyska tego narodu, pomimo tego wszystkiego co iuż uczyniono dla zadosyć uczynienia zamiarom rządu francuzkiego wkroczą do Szwaycaryi."

Z Bazylei d. 21. „Jeden batalion woyska helweckiego dnia dzisieyszego zrana stanął w naszym mieście, lecz bardzo oziębłe od mieszkańcow był przyięty. W pół godziny poźniey nadiechał officyer francuzki z 16 półbrygady z oznaymieniem że dwa bataliony francuzkiego woyska dzisiay w wieczor przybędą do tego miasta. Municypalność rozkazała pozdeymowac wszystkie białe z czarnym kokardy, co też uskutecznionym zostało. Podług wszelkiego podobieństwa woyska francuzkiego dzisiay w wieczor i iutro z rana we wszystkich punktach wkroczą do Szwaycaryi."

Z Berna d. 23. Października.

Jenerał Ney dowodzca armii obserwacyyney francuzkiey przybył tu ostatniey nocy. Gdy wystrzał armatny na iego uczczenie uczyniony za rozkazem jenerała Rapp, zastraszył całe miasto, uznano za rzecz potrzebną uspokoić umysły odezwą, którą dzisiay zrana za rozkazem prefekta wszędzie ogłoszono i poprzybiiano. Jenerał Ney w godzinę po swoim przybyciu wyprawił różnych gońcow, którzy iak zapewniaią powiozli rozkazy do woysk francuzkich stoiących na granicy aby wkraczały do Szwaycaryi. Rozkaz ten, tudzież przybycie tu jenerała Neya, są podług wszelkiego podobieństwa skutkiem nie dogodney odpowiedzi daney od seymu w Szwitzu, która tu d. 21. wieczor przybyła. Goniec którego jenerał Rapp wysłał do Szwitz, powiozł list do Aloizego Redinga, w którym zlecono temuż zgromadzić natychmiast seym i oświadczyć mu że iest rozwiązanym. Aloizy Reding odpowiedział że list odebrał za poźno i że iedynie poźne odebranie go obwiniać może. Jak tylko odpowiedź ta nadeszła do Berna, adjutant jenerała Ney który tu od kilku dni znaydował się, wyiechał natychmiast, a we 24 godzin poźniey jenerał Ney przybył do naszego miasta. Jenerał ten ma nie tylko nieograniczone pełnomocnictwo względem wypadków woiennych, ale też i czynności dyplomatycznych. Minister Verninac iest odwołany.

Gdy z Naywyższego ***Monarchicznego*** *rozkazu* ***poſtanowiony*** *zoſtał ſtępel na wszyſtkie kraiowe i zagraniczne gazety i dzienniki od* Nowego Roku 1803, *Redaktor przeto Gazety Krakowskiey przymuszony ieſt z tego* ***powodu*** *podnieść* ***cokolwiek*** *cenę Gazety* ***Krakowskiey.*** *I tak połroczna prenumerata tey gazety* od Nowego Roku 1803 *kosztować będzie bez poczty* Zł. Pol. 27 *z pocztą* Zł. Pol. 36. *Będzie ona tak iak dotąd wychodzić w niedziele i środy, tylko zamiaſt przed południem, dopiero popołudniu po wyſtęplowaniu wydawana będzie. Redaktor nieprzeſtanie iak dotąd służyć Publiczności ile tylko można intereſsuiącemi ią ciekawościami, uprasza tylko aby życzący sobie nadal trzymać tę Gazetę raczyli ſię wcześnie zgłaszać.*

DODATEK

DO N^ru. 91.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 14 LISTOPADA 1802.

WIADOMOSCI O KAFRACH.

Wypis z listu misyonarza Wanderkempa.

Zyczysz sobie wiedzieć, iakie są zwyczaie, religia, rząd, i sposob życia Kafrow, przesyłam ci go pod nastęnuiącemi rozdziałami: (*)

Religiia. Jeżeli pod tym wyrazem rozumiemy cześć boztwa, lub obrzędy ku teyże czci dążące, tedy Kafrowie, ieżelim tylko umiał rzecz dobrze widzieć, nie maią żadney religii, ani nawet wyobrażenia o bytności iakowey bozkiey istoty. Ale to rozumieć należy o narodzie w ogólności, gdyż znaydą się szczegolne osoby, które się od sąsiedzkich narodow o bytności Boga dowiedziały. W całym ięzyku Kafrow nie znaydzie słowa, któreby Boga wyrażało. Niektóre osoby maiące iakieżkolwiek poięcie Boga, nazywaią go *Thika*, który wyraz iest zepsuty z wyrazu hotentockiego *Thuike*, co znaczy *sprawcę kolow.*

Levaillant mowi, że gdzie nie masz religii, tam nie masz i zabobonow, ale gdyby żył między Kaframi, inszegoby nabrał przekonania, i chociaż krolowie Kafrow surowe przeciw temu zakazy poczynili, niemasz iednak żadnego Kafra, którvby w czary niewierzył, sztuka nawet lekarska u nich cała na czarnoxięstwie zależy. Pełno iest diabłow w tym kraiu, którzy są wszystkich chorob sprawcami, i których doktorowie wymawianiem pewnych słow wypędzaią.

Przy uyściu Keyskamy leży stara kotwica od okrętu, który się niegdyś tam rozbił. Chachabe, panuiący około roku 1780 kazał ią porąbać: przypadek sprawił, że Kafer przeznaczony do tey roboty nagle umarł; natychmiast uwierzono, że kotwica ma moc karania każdego, któryby iey poszanowania ubliżył, i że nawet potrafi i przez morze obraziciela ścigać. Na przebłaganie więc kotwicy, nadali iey imię, i każdy ią przechodzący pozdrawia.

Skoro tylko burza powstaie natychmiast pokazuie się w osadach człowiek w zieloney odzieży, idzie do pnia, schyla się i oczy w ziemię wlepia (iak utrzymuią Kafrowie). Ofiaruią mu oni zboże, mięso i mleko, lub zapraszaią go do swych mieszkań, ale on nieprzyymuie tego wcale, i rzadko odpowiada. Podczas iedney burzy słyszano go mowiącego: " Nieboycie się, ia tylko igram z tym kraiem.„ Tego człowieka zowią oni Pezuolo, a po iego zniknieniu zaraz odmieniaią odzież i biią niektóre zwierzęta.

Obyczaie. Jeżeli Kafer lwa zabiie, tedy za powrotem zabieraią mu wszystko, wypędzaią z osady i musi w polu nocować.

Jeżeli człowieka zabiie, tedy iego ciało gotuią na pewnym gatunku drzewa po kafrersku *Umthali* zwanego. Dym tego drzewa iest mocny, i użycza pokarmom smaku gorzkiego.

Z zabitego wołu nigdy nie iedzą piersi, gdyż ta krolowi się należy, i posełaią onę chociażby z naydalszych okolic.

Przy spotkaniu nigdy się nie pozdrawiaią wyiąwszy krola, którego witaią wyrazem *An* dodaiąc go do iego imienia *np. An Geika.* Pożegnania wcale nie znaią.

(*) *Kafreia wielka kraina murzyńska w Afryce w niższeey Etyopii.*

Umarłych niegrzebią, ale ich na pożarcie wilkom wyrzucaią. Król tylko ma prawo pogrzebu. Gdy chory iuż nie ma nadziei życia, wynoszą go na pole, gdzie go często za żywota wilcy rozszarpuią. Trafia się czasem że chory wyniesiony powraca do mieszkania, gdzie ieżli nie ozdrowieie, tedy powtore i po trzecie wynoszony bywa, ale gdy go 3ci raz wynoszą zostawuią mu nieco pokarmu i napoiu. Tego postępku z chorymi daią przyczynę, że choroba ściąga wielkie nieszczęścia na całą familią. Gdy widzą kogo tonoącego tedy zamiast ratowania uciekaią od niego, i kamieńmi nań rzucaią. Gdy kobietę ciężarną boleści napadaią, tedy wszyscy ią bez pomocy odbiegaią.

Jeżeli kogo chcą osobliwiey uczcić, daią mu nowe imie, którego znaczenie tylko wynalezcy wiadome. To nowe imie z dziwną się szybkością po całym kraiu rozchodzi.

Jeżeli kto chociażby dziecię wymowiło słowo nieprzystoyne, tedy natychmiast go za drzwi wypychaią.

Sławny z podroży swoiey Lavaillant tyle sobie kłamst w opisie Kafreryi pozwolił, iż zasługuie, ażeby mu w cale nie wierzono.

Ludność tego kraiu wynosi 38,400 mężczyzn nielicząc kobiet i dzieci.

Rząd iest absolutny. Król ma dowolne prawo obierania kogokolwiek po sobie, następcą, tak ostatni Król Geika niektórego ze swoich, ale syna swoiego dobrodzieia Kaeyty po sobie na tron wyznaczył.

Monarcha pomimo nieograniczoney władzy, całą iednak moc swoią winien powolności i przywiązaniu poddanych. Przywiązanie tych ludzi do swoiego władzcy przechodzi wszelkie opisanie. Oni go uważaią iako istotę Bozką, a przysięga na iego imię wykonana nie była nigdy u nich złamaną.

Król bez narażenia się ludowi, zabiera iego maiątki, odmienia ustawy, prawa, i t. d. zgoła wszystko podług upodobania czyni. Ma tayną radę zwaną *Pagati*, która go o zamysłach ludu uwiadomia. Przednieysi obywatele maią prawo upominania go z naywiększą swobodą, ieżeli w czem władzy swey nadużywa, i oznaymuią mu, że się ma lękać nieukontentowania ludu. Jeżeli monarcha radę odrzuca, tedy lud okazuie swoie nieukontentowanie nie przez bunt, ale daleko skuteczniey przez wyniesienie się za granicę. Całe osady natychmiast zabieraią się i przechodzą do innego Xcia, za niemi idą drugie, a tak swoiego celu dopinaią.

(*Reszta potem.*)

DONIESIENIA.

C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey. — Przeszłey wiosny podczas spadnienia szarańczy pod wioską, Stężycą, w cyrkule chełmskim, posiadacz Jiślikowskiey części Urodzony Szedzinski szczególnym natężeniem własney usilności, i celowi swemu odpowiadaiącą informacyą poddanych nietylko że się osobliwie popisał, ale także do szczęśliwego wytępienia tych owadow skuteczną pomocą przyłożył.

Chociaż się każda takowa powszechności użyteczna czynność wewnętrznym uczuciem działaiącego sama przez się nadgradza: iednak tym bardziey iest godną powszechnego ogłoszenia, ileże nawet naywyższy rząd nadworny przez wyrok naywyższy pod 16tym p. m. przykazać raczył, ażeby za uczynioną dobrą przysługę wzmiankowanemu powyżey Urodzonemu Szedzniskiemu właściwym dekretem oddać pochwały. W Krakowie d. 5 Paźdz: 1802.

Rohrer.

C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey. — Z powodu, że w Solcu, tuteyszo kraiowym mieście Krôlewskim, cyrkułu Radomskiego, na urzędzie syndyka z roczną płatą 300 ryń. połączonym przyzwoitą osobę umienic przypada; do powszechney podaie się wiadomości, ażeby kompetenci, życzący sobie dostąpić tego urzędu, prożby należytemi dekretami obieralności, tudzież zaświadczeniami obyczaiow dobrych, i dowodem, że ięzyk polski, lub inny słowiański bliżey z nim spokrewniony posiadaią, przyzwoicie opatrzone w przeciągu 6 niedziel nieposrednie do C. K. gubernium Galicyi zachodniey po podawali. Dan w Krakowie dnia 1 Listopada 1802.

Hrabia Sedlnitzki.

Gdy odchod Piwa mego na angielski sposob robionego, tak iest wielki, że nie mogłem go wystarczyć robić, przymuszony zatem zostałem wstrzymać iego sprzedaż aż do 15 t. m. o czem nie omieszkuię donieść wszystkiem tego piwa amatorom. W Krakowie dnia 6go Listopada 1802.

J. G. Windiszbauer.

Na dniu 16 Listopada 1802 będzie w tuteyszey Cyrkularny Kancellaryi rano o godzinie 9 Propinacya miasta Kielce na ieden rok, to iest: od 1 Listopada 1802 aż do ostatniego Października 1803; potym Konsummo wina, i czynsz z kamieni młyńskich ciągle na trzy lata, to iest: od 1 Listopada 1802 aż do ostatniego Października 1805 przez publiczną licytacyą, więcey daiącemu w arędę puszczone.

Chęć maiący licytacyi maią się na wyznaczonym dniu do tey licytacyi tutay stawić, i gotową kwotą blisko 150 ryn. wynoszącą, którą oni przed licytacyą iako Vadium zaraz złożyć maią, iako też połroczną dzierżawy kwotą w gotowiznie lub fidciussoryczną kaucyą zaopatrzyć się. W Kielcach d. 16 Października 1802.

Micza, starosta cyrkularny.

Przez Magistrat Miasta głownego Krakowa ninieyszym do wiadomości każdego podaie się, że tuteyszy mieyski w rynku pod Nrem 6 położony tak zwany dom Kommissya na dniu 13 b. m. o godzinie 10 rano w nowym magistratualnym domu sposobem licytacyi naywięcey daiącemu na mocy wysokiego Gubernialnego Dekretu pod następuiącemi warunkami w arendę trzechletnią wypuszczony zostanie.

1) *Fiskalna cena na rok iest na 695 ryn. wyznaczona a naywięcey daiący ma bydź arędatorem, ktoren także zaraz po skończoney licytacyi, kwartalny czynsz licytacyjney kommissyi złożyć powinien będzie.*

2) *Ten pomieniony dom Kommissya będzie w całości i tylko szczegolnie iedney osobie, atoli dwa tam znayduiące się sklepy, które iuż zaarędowane są, i z tych arędatorowie osobno tutay czynsz płacą wyłączywszy, w arędę wypuszczony.*

3) *Będzie temu szczegolnemu arędatorowi wolno ten dom w całości albo w częściach wszelako z wyłączeniem żydow w naiem wypuścić.*

4) *Zaarędowanie to przez trzy lata to iest: od dnia 13 9bra 1802 roku do dnia 13 9bris 1805 roku trwać ma*

5) *Ma bydź arędowny czynsz kwartalnie anticipative do kassy mieyskiey płacony.*

6) *Arędator za wszystkie z iego albo z naiemnikow swych winy, wynikłe szkody odpowiadać ma.*

7) *Od wszystkich z tego domu płacić należących się podatkow arędator wolny będzie, ponieważ takowe kassa mieyska zastapi.*

8) *Iest arędator obowiązany tenże dom po upłynionym czasie arędy, w tym samym stanie, w iakowym go on odbiera, znowu nazad powrocić.*

9) *To zaarędowanie z strony arędatora po podpisaniu licytacyi Protokołu zaraz od swego zaś w arędę wypuszczaiącego magistratu dopiero po nadeszłym wysokim Gubernialnym utwierdzeniu swey zupełny walor otrzyma.*

10) *Każden punkt tego zaarędowania tym pewniey i dokładniey od arędatora dotrzymany bydź ma, gdy w przeciwnym zdarzeniu on nayprzod zapłacony kwartalny czynsz utracić musiałby, a w przypadku gdyby ten czynsz zapłacony nie był, na iego niebespieczeństwo nowa licytacya tym sposobem wypisana zostałaby, że tamiący z warunki arędator gdyby na drugiey licytacyi mniey ofiarowano, to coby do kwoty od niego przyrzeczoney brakowało za resztuiący ieszcze czas powrocić będzie powinien.*

11) *Żydzi od tego zaarędowania wyłączaią się; wszyscy arędy życzący sobie maią się zatym w mieyscu i czasie wyżey rzeczonym znaydować.*

W Krakowie dnia 12 8bris 1802 roku

Per Cæs. Reg. universale Appellationum Tribunal Regni Galliciæ occidentalis omnibus, & singulis, quorum interest, aut interesse poterit, denuo notum redditur: Duo individua pro Regio Judicio pœnali Sandomiriensi, tum unum pro Regio Judicio pœnali Cracoviensi, cui diætim 1 frh. 30 xr., & pro circumstantiis etiam plus solvetur, in juvamen his Judiciis præstandum assumptum iri.

Id itaque eum in finem republicatur, quod tale munus interimalis Assessoris cum diurnali pensione acceptare cupidis incumbet, in spatio quatuor septimanarum libellum supplicem, in quo præter cœteras qualitates, ætas majorenitatis, Decretum Eligibilitatis, pro munere Assessoris criminalis, bona moralitas, tum scientia linguæ latinæ & polonicæ demonstranda est, Cæs.

gie. huic Appellationum Tribunali exhibire. — Datum Cracoviæ die 11 Octobris 1802.

Nicolaus Urbański.

Lewiński.

Ex Consilio Cæs. Regii Appellati: Tribunalis Galliciæ Occid.

Bern. Dwernicki.

Piekarski.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa ninieyszym wiadomo czyni, iż rzeczy ruchome, iako to: złoto, srebro, cyna, miedz, mosiądz, suknie kobierce, bielizna, futra, Stanisława i Katarzyny Dachowskich małżonkow prawem przekonanych własne, na żądanie Jozefa Skuczewskiego iako prawem przekonywaiącego, a to na zaspokoienie summę 1500 zł. pol. dnia 8 Listopada r. b. o godzinie 9 zrana poczynaiąc, tu na Ratuszu przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotową zapłatę sprzedawane będą. Ochotę wiеco kupić maiący na wyznaczonym czasie i mieyscu znaydować się powinni.

Dan w Krakowie dnia 14 Października 1802 roku.

Drdacki.

Goldmayr.

Łodziński. Consil.

Hirschberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.

Kozłowski sekretarz.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Gallicyi zachodniey, oznaymuią tym Edyktem JJOO. Michałowi, Dominikowi, i Jakóbowi Xiążętom Radziwiłom, że JJWW. Paweł, Józef hrabiowie Bieleńscy nawzaiem żałobę przeciw nim — u sądow tych w sprawie o summę 300,000 zł. pol. c. s. c. na nich podali, i o pomoc sądu, (ile sprawiedliwość wymaga) doprasza li się.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie oni zostaią lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduią się im patrona tuteyszego Ur. Reynbergera z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się, i ukonczony zostanie; oni przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upominaią się: ażeby w czasie przyzwoitym to iest: w 90 dniach sami excypowali, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesyłali albo nakoniec innego patrona obrali, tego sądom tym wymienili, i podług przepisu tych sródkow prawa używali, które do obrony swey sprawy za nayskuteczniеysze osądzą, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw, samiby sobie przypisać byli winni. Dan w Lublinie dnia 28. Sierpnia 1802 roku.

Gołaszewski.

Friedenthal.

Münch.

Z Rady C. K. Sądow Szlachec. Lubelskie Galicyi Zachod:

Sahaneck.

Cesarsko-Krolewskie Gubernium Galicyi Zachodnie. — Uwiadomia possessora woytostwa Gołaczowskiego w Olkuskim dystrykcie, Hilarego Boiarskiego przed kilku ieszcze lat za granicę wyszłego, a dotąd niepowracaiącego, ani o przyczynie swego bawienia nie donoszącego, ażeby w przeciągu 4 miesięcy od ogłoszenia ninieyszego wezwania powrocił, lub oczekiwał postąpienia z sobą iako z emigrantem podług przepisu prawa. W Krakowie 4go. Października 1802.

Luzan.

Kamienica iest do sprzedania na Floryańskiey ulicy przy bramie narożna pod Nrem 521 z pomieszkaniami takiemi: piwnic 4 murowanych dużych; na dole 2 sklepy, izdepka mała, kuchnia, spiżarnia, i duża izba filarowa; natyle, kumurki na drwa 3 murowane, stancyy 2 drewnianych, wozownia, stajnia, studnia i tranzet; na pierwszym piętrze, sala 1 pokoiow 5 i kuchnia; natył wychodząc na gonek iest stancyy 3 drewnianych i spichlerz. Ktoby sobie życzył kupic te kamienicę niech się zgłosi w tey samey kamienicy na tyle do dziedzicki przeszły Pani Taclowy.

(Przy dzisieyszey Gazecie znayduie się drugi dodatek.)

DODATEK DRUGI
DO Nru. 91.
GAZETY KRAKOWSKIEY
W Krakowie dnia 14. Listopada 1802.

DONIESIENIA.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Gallicyi Zachodniey, oznaymuią tym Edyktem Felixowi Łubieńskiemu że Urod. Petronela Oborska tak przeciw massie krydalny Michała hrabi Ogińskiego, iakoteż przeciwko niemu, o zapłacenie summ 3000 czer. zł. i 1000 czer. zł. c. s. c. u Sądow tych żałobę na niego podała, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszała się.

Gdy zas Sądy te nie maiąc wiadomości, gdzie on zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemu patrona tuteyszego Ur. Chylęńskiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony zostanie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym to iest: w 90 dniach sam się stawił, albo ieżeli ma iakie prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego patrona obrał, tego Sądom tym wymienił i podług przepisów tych środkow prawa używał, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw samby sobie przypisać był winien.

Działo się w Lublinie d. 27. Września 18[illegible]

Gołaszewski.
Purtscher.
Münch. *Z Rady C. K. Sądow Slach: Lubel: Galicyi Zachodniey.*
Sahaneck.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Gallicyi Zachodniey oznaymaią tym Edyktem Janowi Fryderykowi Kohlheimowi i Panu Cyprvanowi Piotrowskiemu w Prusach Południowych zostaiącemu: że Pan Michał Piotrowski u sądów tych o summę 200 czer. zł. — żałobę na nich podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosił.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości, gdzie oni zostaią, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znayduią się, onymże adwokata tuteyszego P. Nemetza prawa oboyga doktora, z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowey na C. K. państwa dziedziczne wydaney rozpocznie się, i ukończony będzie; oni przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upominaią się, ażeby dnia 30 Listopada r. b. sami stanęli, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tuteyszym wymienili, i podług przepisu tych środków prawa używali, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzą; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, samiby sobie podług opiewu C. K. praw przypisać winni byli.

Jozef de Nikorowicz.
J. Gellinek.
W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądów szlacheckich Galicyi zachodniey.
W Krakowie dnia 21. *Sierpnia* 1802.
Bubna.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa, wszystkim komu na tym należy wiadomo czyni; iż zbieg wierzycieli na całym maiątku nieruchomym i ruchomym zadłużonego żyda Lewka Manella otworzony został.

Wszyscy zatym wierzyciele, ktorzyby do roszczenia iakiegokolwiek żądania mieć prawo ufali sobie, zwołuią się, ażeby aż do 30 Listopada r. b. żądania swoie na piśmie iakie stosunek pożądanego processu wymagą, przeciwko ustanowionemu zadłużonego massie kuratorowi do spraw JP. adwokata Kregczyka, temu Magistratowi tym pewniey wyiawili, i w owym piśmie nie tylko oczywistość swoiey sprawy, ale też prawo, mocą którego w tey, lub w owey klassie umieszczonemi bydź chcą, dostatecznie udowodnili, gdyż inaczey po upłynionym wyznaczonym czasie nikt więcey słuchanym nie będzie, i ci którzyby aż do tego czasu swoich żądań nie podali, względem całego zadłużonego w tey prowincyi znayduiącego się ruchomego i nieruchomego maiątku iaki iest lub przybydź może, gdyby takowy przez zgłoszonych się wierzycieli rozebrany został, na ten czas także bez wszelkiego wyiątku oddalonemi zostaną, chociażby im i w istocie prawo nagrody służyło, albolteż iakową rzecz prawem dziedzictwa z Massy podnieść mieli, lub swoiemu pismu przez zastaw albo zapis zabespieczone było, tak dalece ażeby tym podobni wierzyciele gdyby massie cokolwiek dłużnemi byli, nie zważaiąc, że im prawo nadgrody własności, zastawu albo zapisu służyłoby, dług massie zapłacić winnemi są, i w tey mierze przymuszonemiby zostali, oprocz tego wszystkim wierzycielom dzień 16 Grudnia r. b. o godzinie 9 ranney, do stawienia się osobiście lub przez umocowanych przed tym sądem tym końcem się wyznacza, ażeby kuratora dobr tymczasowo w osobie Marcina Dankowskiego ustanowionego albo potwierdzili, albo innego obrali, i czas deputacyi wierzycielow obrali, niemniey władzę dla kuratora dobr, iako i deputowanych ułożyli tym pewniey im w przeciwnym razie gdyby żaden z kredytorow na pomienionym dniu nie stanął, Magistrat ninieyszy kuratora dobr i deputatow z niebespieczeństwem wszystkich niestawaiących wierzycielow ustanowi i władzę ich oznaczy.

Tym więc każdy niech stosownie czyni, i szkody unika, tak bowiem nakazuią ustanowione prawa.

Drdacki.
D. Gollmayr.
Hirschberg.
T. Pohlberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 14. Pazdziernika 1802.
Kozłowski.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa ninieyszym obwieszczeniem wszystkim komu o tem należy wiadomo czyni; iż dom drewniany prawem przekonanego Jacka Sosnowskiego w Wydziale III. pod Nrem. 137 leżący ryń. 2548 oszacowany na żądanie prawem przekonywaiącego Sebastyana Massiewicza na zaspokoienie długu 43 czer. zł. z prowizyą d. 2 Grudnia r. b. tu w domu Magistratu przez licytacyą więcey daiącemu za gotową zapłatę sprzedawany będzie. Ochotę więc onegoż nabycia maiący maią się na zwyż wyrażonym mieyscu i czasie znaydowac, zaś chipotekowani wierzyciele nieoczekuiąc osobnych przypozwow w swoich prawach pilnować. Dan w Krakowie d. 14 Października 1802.

Drdacki.
Krzyżanowski.
Hirsckberg.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krak.
Kozłowski.

Stosownie do wysokiego gubernialnego rozporządzenia dd. 5 præs: 18 b. m. Nro. 18,956 w tuteyszo cyrkularnym mieście Koszycach niżey wyrażone mieyskie prowenta i realności, na dniu 29 Listopada t. r.

1mo Pastwisko Osiek zwane, którego cena fiskalna rocznie wzięta po 100 zł. ryń. na dwa lata 11 miesięcy, to iest od 1go Grudnia t. r. do ostatniego Października 1805 i na ten sam termin.

2do Tameysze Targowe, którego rocznie cena fiskalna wynosi - 211 zł. ryń. 16 kr.

A zaś *3tio* Pobor od wina w cenie fiskalney rocznie 25 zł. ryń. na 11 miesięcy, to iest od 1go Grudnia t. r. do ostatniego Października 1803 naywięcey daiącemu w dzierżawę puszczone będą.

Ochotę dzierżawienia maiących wzywa się zatym, ażeby na dniu wyżey oznaczonym o 9tey przed południem w Koszycach stanąwszy, opatrzyli się potrzebną gotowizną do zahczenia zakładu w dziesiątey części ceny fiskalney.

Warunki kontraktowe ułożone podług naywyższych przepisow przed rozpoczęciem licytacyi obwieszczone będą. W Krakowie d. 31 Pazdziernika 1802.

Riedheim.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey, oznaymuią tym Edyktem Uro: Piotrowi Boręckiemu, że Tadeusz Dembowski przeciwko iemu, i Wincetemu Cieplińskiemu u sądow tych względem detaxacyi gruntow dòbr Mińsk — załobę na niego podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał sie.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemu patrona tuteyszego Ur. Izdebskiego, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpoczęcie się: i ukończony zostanie; on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym to iest: dnia 1 Grudnia t. r. o godzinie 9 zrana sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego patrona obrał, tego sądom tym wymienił i podług przepisow tych środkow prawa używał, które do obroney swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw, samby sobie przypisać był winien. Dan w Lublinie dnia 24 Września 1802.

Gołaszewski.
Partscher.
Münch.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey
Suhaneck.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem PP. Franciszkowi Xciu Sapieha, Stanisławowi hrabi Sołtykowi, Karolinie Sołtykowy, Annie Potocki, Amelii Jelski i Maryannie Puzynowey: że u C. K. sądow tych ze strony Pana Jana Meisnera — o przeięcie lub wspolną obronę sprawy przez Król. urząd Fiskalny imieniem plebana Kockiego o uwolnienie dóbr Kocka od wszelkiego, nad obowiązek pierwiastkowey Erekcyi — roku 1528, przywłaszczonego prawa wyrykania dziesięciny wszczętey — żałoba na nich iest podana.

Gdy zaś Sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie oni zostaią, lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znaydą się, onymże adwokata tuteyszego Pana Osławskiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym procefs ten stosownie do przepisu ustawy sądowey na C. K. Państwa dziedziczne wydaney żałoba o przeięcie sprawy kommunikowana i dzień do rozstrzygnienia wątpliwości, względem przeięcia tey sprawy lub nie, na 21 Grudnia r. b. iest wyznaczony; oni przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upominaią się: ażeby ieszcze przed dniem wyznaczonym ustanowionemu im zastępcy adwokatowi P. Osławskiemu potrzebną w tey mierze informacyą dali, albo też innego adwokata sobie dobranego C. K. sądom tuteyszym wymienili.

Józef de Nikórowicz.
Józef de Cronenfels.
Chrastianski.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Galicyi Zachodniey.
W Krakowie d. 14. Września 1802.
Elsner.

C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey. — Ponieważ Cesarz Jegomość dla tuteyszego kraiowego urzędu fiskalnego na postanowienie pięciu nadliczebnych adiunktow fiskalnych z rocznym solarium 700 ryń. iako nayłaskawiey zezwolić raczył, przeto Ci którzy życzą sobie dostąpić tego urzędu, i nietylko wszelkiemi przepisanemi zaświadczeniami nauk, ale także z chwalebnego, i wieloletnego ćwiczenia się w praktycznych interessach sądowych, a osobliwie owych do adwokatury i sędziego należących, tudzież z obyczayności nienaganney wywieść się mogą, i oraz ięzyk polski, lub przynaymniey iakikolwiek z słowiańskich

posiadaią, d. 15 Grudnia t. r. na którym to dniu popis konkursowy odprawiony będzie, tutay stanąwszy, u postanowioney kommissyi popisowey wzgłosić się, w przód zaś proźby z dowodami o swych zdatnościach, zasługach i obyczaiach do C. K. rządow kraiowych przesłać powinni. W Krakowie d. 23. Października 1802.

Omnibus quorum interest, aut interesse poterit, præsentibus publice notum redditur: Suam Sacratissimam C. R. Maiestatem mediante Suo Altissimo Decreto Aulico dd. 8 Octobris c. a. edito, clementissime concessisse, ut C. R. Judicia Pœnalia in Galicia Occidentali sequentibus adaugeantur individuis, & quidem 1mo. C. R. Judicium Pœnale Cracoviense duobus assessoribus cum annuo salario 600 f. r. cuilibet 2do. C. R. Judicium Pœnale Lublinense duobus assessoribus cum annuo salario 500 f. r. 3tio. C. R. Juditium Pœnale Sandomiriense pariter duobus assessoribus cum annuo salario 500 f. r. Cæterum, subalterno decreto Aulico Altissimo de dato eodem benignissime concessum est, ut salaria existentium adusque individuorum in Judiciis Pœnalibus Galliciæ Occidentalis sequenti modo adaugeantur & regulentur: & quidem 1. in Judicio Pœnali Cracoviensi pro judice Pœnali 1000 f. r. 1mo assessore 800 f. r. 2do assessore 700 f. r. & 3tio assessore 600 f. r. — 2do. in C. R. Judicio Pœnali Lublinensi pro Judice Pœnali 900 f. r. 1mo assessore 700 f. r. 2do assessore 600 f. r. & 3tio assessore 500 f. r. — 3. in C. R. Judicio Pœnali Sandomiriensi pro Judice Pœnali 800. f. r. 1mo assessore 600 f. r. & 2do assessore 500 f. r. quibus singulis jam existentibus & neo constituendis individuis etiam qualificatis ad assequendam Pensionem gratiosissime concessa est.

Cum itaque ad hæc munera in Judiciis Pœnalibus Gallicie Occidentalis costituenda & quidem in Judicio Pœnali Cracoviensi duo assessores, cum salario 600 f. r., in Lublinensi & Sandomiriensi, autem cum salario 500 f. r. assumentur, & ad concurrendum pro his muneribus obtinendis, terminus ad ultimam usque Januarii anni futuri 1803 ex parte C. R. hujus appellationum Tribunalis præfixus sit. — Proinde omnes munera hæc obtinendi cupidi, quibus data occasione etiam ascensus ad altiorem classem competet, præsentibus inviantur, ut sua Petita, in quibus præter majorennitatem, moralitatem, & decretum Eligibilitatis, etiam scientiam linguæ poloniæ & latinæ probare tenentur, debite & ordinate adstructa in præfixo trium mensium termino, ad C. R. hocce appellationum Tribunal Galliciæ Occidentalis præpositas sibi instantias exhibeant.

Nicolaus Urbański.
Lewinsky, V. P.
Ex C. R. Appellat. Tribunalis Galliciæ Occidentalis.
Datum Cracoviæ die 18 8bris 1802.
Wimberg.
Pratobevera.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey oznaymuią tym Edyktem Ur. Janowi Rafałowiczowi, że Jozef Podhorodyński przeciwko niemu i krydzie Jozefa Nowickiego o zapłacenie summy 32521 zł. pol. 4 gr. z prowizyią u Sądow tych żałobę na niego podał, i o pomoc Sadu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś Sądy te nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, iemu patrona tuteyszego Ur. Ratyńskiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym process ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się, i ukończony zostanie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się; ażeby w czasie przyzwoitem to iest: na dzień 1 Grudnia r. b. godzinę 9 rano sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego patrona obrał, tego Sądom tym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. Praw samby sobie przypisać był winien.

Dan w Lublinie d. 24. Września 1802.

Gołaszewski.
Purtscher.
Münch.
Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.
Sahaneck.